

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 27

ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Середа 15-го Августа 1894.

ГОДЪ II

ВЕСЕЛІЯ ПО САЛЬОНАХЪ.

Будучи на всемірной выставкѣ въ Чикаго, мавъ я дуже добру способность приглянути ся всему и бачити розманиті дикі народы, зъ ихъ звичаями и обычаями, котрыхъ ще свѣтло Христовой науки не озарило и цивилизація не мала присту-пу до нихъ.

У тыхъ людей все дикое: спѣвъ, музыка, танецъ.

Много разовъ мусѣвъ я розгягати нашихъ людей зъ сальонѣвъ, де музыка грала и при той способности переконавъ ся що жадной рожницѣ не знайшовъ я мѣжь танцями дикихъ индіанъ и дагомейчикѣвъ а мѣжь нашими людьми гуляющими по сальонахъ хѣба только то, що тѣ дикі гуляли, скакали по тверезому, а наші по пьяному.

Якъ бы днесъ я взявъ групу дикихъ индіанъ и поѣхавъ зъ ними до старого краю щобъ люде видѣли ихъ убраня, ихъ оружіе, ихъ талець, то бы всѣ чудовали ся. Такъ само розсудный американецъ, приглаголючись якъ то наші люде гуляютъ, скачуть въ сальонѣ на музыцѣ, дивуе ся и самъ себе пытае: чи се народъ дикій, чи крещеный?

Той поганый звичай гуляти по коршмахъ въ старомъ краю, перенесли Русины, Словаки и др. сюды и тримають сего огідного звичая, особливо по мѣстахъ. Щобъ уже разъ тую погану установу выкоренити зъ помѣжь нашихъ краинъ, постараемъ ся представити имъ якъ то великі шкody наноситъ тое гуляне по сальонахъ такъ моральній, якъ и матеріальній а тодѣ сами переконують ся и ихъ нога не поступитъ, де въ сальонѣ грають.

Черезъ гулятику и пѣятику по публичныхъ сальонахъ, тратимо честь и пошановане для себе въ очахъ другихъ народностей, котрі видячи такий нашъ поганый звичай, насмѣвають ся зъ насъ Русинѣвъ, гордять нами, тримають насъ за дурныхъ, неокресаныхъ, за пошлыхъ людей.

Дальше, йдешъ на музыку до сальону — абы съ чоловѣка тверезого статись пьянымъ и такимъ способомъ затераешъ на собѣ образъ и подобіе боже, а унижаешъ ся до безумной скотины и стративши розумъ, скачешъ мовъ той дикій, не знаючи о собѣ, ані о свѣтѣ божомъ. Йдешъ на музыку до сальону — не йдешъ ты до церкви хвалити Бога, але йдешъ тамъ, де чорта хвалить и серце его веселятъ. Твои ноги не клякають до молитвы, але тупотишь нима мовъ медвѣдь на честь рогагата; твои уста отвераешъ не на словословіе Бога, але на проклятіе, на паскудны слова, на огідны спѣванки; твои уха не чують голосу ангела хранителя, але образу Бога; твоею рукою не биешъ ся въ груди за грѣхи, але безъ памяти хапаешъ за чарку и льешъ въ себе безъ мѣры, и безъ ліку.

Черезъ тое не спадае благословеніе боже на тебе, але проклятіе.

Кромъ проклятія божого на душу, стягаешъ на себе и нужду. Пойдешъ до сальону на музыку, тратишь о-статній центъ, котрый мавъ еси заплатити за їдло и за рентъ. Пьяный берешъ ся до битки. Сли самъ не можешъ, платишь льовфрамъ, щобъ того або другого побили.

По пьяному розвалишь каменемъ другому голову и самъ съ подбитыми очима, на другій день стаешъ на судъ. Гроши йдуть — бо дурная всюда дурь. Тлумачъ, судія, білманъ, адвокатъ возмутъ гроши, а ты стративши роботу, позычаешъ кводра на тренъ, або пѣшки вандруешъ въ дальшій кон-тры. Теперь гуляй, скачи зъ голоду йдучи по трекахъ. Ото якъ тая нещасна музыка по сальонахъ нищить нашихъ людей!

Але йдѣмъ дальше а ще больше довѣдаемъ ся о смутныхъ и поганныхъ наслѣдкахъ сальоновой музыки.

Въ старомъ краю, въ низенькой хатинѣ сидитъ отецъ вдовецъ, або старенькая мати и думку думае: „гей гей

милий Боже! що тамъ моя дочка — голубочка робить въ Америкѣ? Поѣхало бѣднятко въ далекій край, мѣжь чужихъ людей заробляти цента и казала — ягъ заробить пойшла менѣ, щобъ жидъ не выгнавъ съ хаты. Она десь бѣдна плаче за домомъ, за мною. Кобъ Господь Богъ давъ щобъ дешо злого не зробила; бодай тамъ и на заробила нѣчого, но щобъ предъ часомъ вѣнця не стратила.“ Ой мати вдовпше, на плачъ не бѣдкуй. А ты старый, сивенькій голубе „няню“ — не жури ся! Твоя доня — лаха доля, бодайбы тобѣ не пишнѣла ся. Та на що? На большу бѣду, та смутокъ, та журбу?

Твоя доня уже не разъ на музыцѣ по сальонахъ бувала и ей вѣнецъ дѣвочої чести зѣваявъ мѣжь порожними бочками одъ пива на подворю шинкарѣ!.. Не розпачай, не плачъ бо пропа-ло — дармо старі слезы льють ся.

Ото яка то огідна привычка йти на музыку по сальонахъ и що зъ ней слѣдуе!.. Але ще большу и горшу зтягаешъ на себе зневагу и погорду въ очахъ другихъ народностей черезъ справляне весѣля въ сальонѣ; ще больша образа божа и утрата гроша черезъ той огідный звичай.

Вмѣсто розпочати нове жите въ благословенію божомъ, зачинаешъ ся грѣхомъ, проклятіемъ биткою по сальонахъ. Молода кладе свой вѣнецъ на бару и тамъ ко-ло бары ей завивають. Чи се не смѣхъ, чи се не ганьба, чи се красно, чи се полюбки?

Тутъ въ Америкѣ чи по малыхъ, чи по великихъ мѣстахъ, жиють и други народы, а жаденъ зъ нихъ не мае того дикого звичая: справляти весѣле по сальонахъ, только наши. Тымъ оказу-есть ся неукъ, дикость темноту. У иншихъ просвѣщанныхъ народѣвъ тутъ въ Америкѣ справляеть ся весѣле такъ: якъ молодята вертають уже по слюбѣ зъ церкви до дому, тамъ уже есть приготовлений до-

брий, вкусный обѣдъ, або вечера для запрошенныхъ гостей. Подчасъ весѣльного банкету, говорить ся мова на честь и здорověе молодятъ и зносятъ ся дарунки. Скѣнчивъ ся обѣдъ — гостѣ розходятъ ся, а молоді, сли суть мильонеры, сѣдають на тренъ и їдуть въ свѣтъ, сли але суть бѣдны, зѣстають въ дома и тамъ въ кружку родинномъ забавляють ся до вечера граючи на гармоніи и спѣваючи. Потѣмъ усе їде на спочинокъ а завтрѣшного дня до своей работы. Таке весѣле молодыхъ коштуе до 20 дол. А нашій люде — только що йно по слюбѣ, жене за музыками, їде до сальону, за-мовляе бочками пиво, горѣвку. о їдлѣ — навѣтъ не згадае. Выпе пару шклян-нокъ пива на порожный жо-лудокъ, тай уже не знае о свѣтѣ божомъ; цѣлу ночь скаче якъ варіать и беть ся. Вмѣсто подарунку — молодій не разъ їде безъ зубѣвъ зъ весѣля, а молода зъ поподбиванными очима.

Якихъ 50 дол. пойшло марно, а на другій день не ма-за що хѣба купити.

И то ще не конецъ на разѣ тому индіаньскому весѣлю — ще потому приходять „поправины.“

Чи не часъ уже покинути, дорогой братя, сей поганый звичай тутъ въ Америкѣ?

Чи не переконали ся вы, якъ то поганій наслѣдкъ сего бувають? Образа божа, смѣхъ людей, утрата поваги, гроша, здорověа а неразъ утрата работы!

Перечитайте зъ увагою и скажете сами: що ходити на музыкы по сальонахъ, и справляти весѣле въ сальонѣ — се погана рѣчь Богу и людемъ огідна.

Г. Т. Г.

Увага.

Уже рокъ минае якъ посылаемъ „Свободу“ въ свѣтъ. Богато маемо такихъ, що ще не заплатили, — протое просимо щобъ послала предплату сей часъ, бо больше такимъ газету ВЫСЛАТИ НЕ БУДЕМО.

Редакція

Велика бѣда тому, кто нема своего кутика. Постараймо ся

о

„Народный Дѣмъ!“
бо го треба-

Одна руска женщина зъ зъ малымъ дитятомъ вертала до стерого краю. Мужъ купивъ шифкарту у Шипа въ Олифантѣ и выславъ жену до краю. Жена приѣхавши до Джерсі Сіті, блукала ся цѣлый тыждень зъ дитиною, а каждому показовала шифкарту. Але той шифъ мавъ одпысти ажъ позѣйше и бѣдна женщина була бы зновъ блукала ще зъ тыждень, наколибъ припадкомъ не стрѣтилась зъ сносими людьми, котри запровадили въ дѣмъ, дали фотии переночовали.

Тяжка та и горька була доля той женщины — волочитись зъ дитиною по незна-номъ мѣстѣ и чекати на шифъ больше якъ тыждень! Колько она бѣдна наплакалась, колько гроша змарновала?! Она называлась Ван-дѣлякъ. А якъ бы бувъ свой „Народный Дѣмъ“, тодѣ безъ всякой бѣды и кло-поту могла безпечно поче-кати на шифъ и гроша не марновати, не ходити пла-чучи по улицяхъ въ голо-дѣ.

Родимці!

Се не оденъ випадокъ въ роцѣ, але що-денный. Се не одному трафитъ ся блукати по улицяхъ Джерсі Сіті або Нью Йоркѣ и чекати на шифъ цѣлыми тыжднями, але часомъ буває: же и колька-найцять особъ блукаючись, падае жертвою жидѣвского обманства и здирства. Ану скиньмо ся уже разъ по па-ру центѣвъ. але все — а бу-демо мати свой власный притулокъ!.. Тымъ дѣломъ утремъ слезы тулачамъ, го-лодныхъ накормимо, на-гихъ приодѣмо, странныхъ пріймемо въ дѣмъ. Се дѣла милосердія, за котрій Хри-стосъ дасть небо всѣмъ, що пожертвовали на „Народ-ный Дѣмъ.“

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата годична 2.00
До старого краю..... 2.50

Всѣ дописи и грошѣ про-
симъ выплати подѣ адре-
сою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходитъ що
тыждня въ С е р е д у.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...\$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders
should be addressed to:
„Svoboda“ Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at
Jersey City, N. J., as second
class mail matter.

ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ КРАЮ.

Уже въ попередномъ
числѣ „Свободы“ писали о
страшномъ нещаатю, яке
постигло Галичину: т. е. о
холерѣ. Днесъ надходить то
само не весели вѣсти о ши-
ренню ся холеры. Уже въ 6.
повѣстахъ появивъ ся сей
страшный ворогъ люцкого
жизни. Такъ цивильный якъ и
войсковой власти выдали роз-
поряджене и приписы щобъ
вѣсма силами старатись не
допустити холеру дальнѣе
въ край. На границѣ росій-
ской и румынской, австрій-
ской урядники достали на-
казъ: остро переглядати всѣ
товары походячи зъ Росіи
и давати подѣ дезинфекцію.
Особы їдучи зъ Росіи, такъ
само попадають острой кон-
тролѣ съ стороны сенітар-
ной комисіи. Теперь холера
ширится и коло Кракова
и кто знае чи не схоче на-
видѣти нашъ горы.

Зѣ Львова доносятъ.
Дворскій хопецъ 16 лѣтний
бувъ высланный властитель-
скою двора до Куровець на
почту по листы. На другій

день знайдено хлопця за-
битого въ збѣжу. Убийцю
злапали въ особѣ шевця зъ
другого села Солови.

Въ Львовѣ застрейковали
извозчики домагаючись под-
вышенія цѣны їзды.

Въ Станіславовѣ, середѣ
бѣлого дня, напали двѣ же-
нщины на переходячого по
ринку мушину и заштите-
товали го. Забитый назы-
вавъ ся Давидъ Лебенсартъ.

Угорска Русь. Саришкій Комитатъ.

Мѣсто Пряшовъ буде не-
одовга освѣтлене электрич-
нымъ свѣтломъ. Угѣха зъ
того для пряшовянъ не до
описанія.

Въ томъ комитатѣ такъ зле
їде работа, же люде навѣтъ
не памятають такихъ злыхъ
часовъ. Каждый робѣтникъ,
сли хоче яку такую знайти
для себе роботу, мусить 2
дол. заплатити за ню. Уро-
жай дже хорошо поковуе
ся.

Въ Кошицахъ будують те-
атръ, якого въ тыхъ сторо-
нахъ ще не було.

Въ томъ мѣсцѣ повѣсила ся
на лямповомъ слупѣ стара
баба, котра колись мала 50
тысячъ маецку, але все про-
пивши — обѣсилася.

Въ тыхъ дняхъ выбухъ ту
великій огонь и наробивъ
шкоды на 3000 злр.

Земплинь Комитатъ.

Властитель виноградъ не
мають надѣи на збѣръ, бо
филлоксера той шкодливый
овадъ, знищивъ все.

Спискій Комитатъ.

Иванъ Гуліасъ, пенсіоно-
ванный учитель 90 лѣтний
старець, кинувъ ся въ Но-
вой Вси подѣ тренѣ, и зѣс-
тавъ на кавалки розшарпа-
нный. Що за причина не зна-
ти.

Нашо му не забу-
тому народному оу-
цю и просвѣтителю
Ивану Наумовичу,
тѣло которого похоронено въ
1891. роцѣ на цмнтарі „А-
ксельдова могила“ въ рус-
комъ мѣстѣ Кіевѣ, незаба-
ромъ будетъ пеставленный
прекрасный надгробный па-
мятникъ. На ту цѣль въ о-
днѣмъ только столичномъ
мѣстѣ Петроградѣ зѣбрано
до теперь больше, якъ 2000
рублей, а самъ рускій царь
Александръ III Алексан-
дровичъ подаровавъ на ту
цѣль 900 рублей серебромъ.
Постарѣніемъ памятникъ за-
нимаєть ся славне Славян-
ске Благотворительне Об-
щество въ Петроградѣ.

Громада а войтъ.

На дняхъ поступивъ въ
нашу Редакцію нашъ рус-
кій чоловікъ, котрый що
только прибывъ до Америки
и оповѣвъ намъ о всемъ, якъ
и що водить ся въ нашихъ
горахъ. Зъ его устъ учулис-
мо ось що: „Въ нашихъ го-
рахъ бѣда та нужда. Та я
Америка больше привела лю-
дей до бѣды, якъ поратова-
ла. Колись якъ люде не зна-
ли о нѣякой Америцѣ, то
лучше жили якъ теперь.
Причина сего лиха есть та:
Давно було у насъ дже
тяжко о центъ и люде, сли
го де заробили, знали ша-
новати. А нынѣ якъ приїде
кому сотка зъ Америки, то
за тыждень остаєть уже въ
рукахъ жидъ корчмаря. Однѣ
посылають зъ Америки гро-
ши на сплачене грунтовъ
або на закупню, а другі чор-
но пропивають.
Все тое робить темнота, ко-
тра ще панує въ нашихъ
горахъ — на прикладъ:

У насъ громада не хоче ма-
ти за войта такого що есть
тверезый, знає читати, пи-
сати и за рускимъ народомъ
стоить, але хоче такого, що
бы можна при немъ сѣсти
изъ нимъ выпити тай попо-
ѣсти. Якій войтъ, така и
громадска рада.
Войтъ пьяница а радий безъ
горѣвки жадного права неос-
удять, анѣ жадного папе-
ру зъ Горлицъ не подпи-
шуть; а що на томъ папе-
рѣ стоить написано, то се
знає только жидъ арендаръ,
котрый есть головою въ гро-
мадской рады и головнымъ
совѣтникомъ войта и касіе-
ромъ громадскимъ. Лиха го-
дина въ громадѣ съ такимъ
войтомъ та раднымъ! Якій
хто хоче накладаетъ податко-
вый тягаръ на громаду, а
дурный войтъ и радий под-
пишуть и конецъ — а ты моя
громадо роби и плати!
Такъ то у насъ водить ся.

ДО РУСИНОВЪ!

Одень ученый чоловікъ а-
мериканецъ, зайшовъ пару
днѣвъ тому назадъ въ нашу
редакцію и допытывавъ ся
въ якой мовѣ выходить га-
зета „Свобода“ и що за цѣль
той газеты. Накולי объясни-
ло ся му все, що хотѣвъ
знати — сказавъ на ѡдходѣ
такъ: „бувъ я въ Галичинѣ
и зъ рускимъ народомъ и
его, справями ознакомленъ
едемъ досить добре, але ру-
чу — вамъ, що ще треба я-
кихъ 10 лѣтъ працѣ, нѣмъ
той народъ спѣзнатъ вар-
тѣсть газеты и приїде до са-
мопознанія національного.“

Мы признали правду уче-
ному американцу, але е-
го слова: „працювати 10
лѣтъ“ насъ не перестраши-
ли и мы анѣ на криху не
стратили надѣи на побѣду
справы, за котру боремось,

працюємо и не жалуємо нѣ
здоровля нѣ гроша. Будь
що будь, мы днесъ знову ѡд-
зываемъ ся до нашихъ бра-
товъ Русинѣвъ розсѣяныхъ
по цѣлой Америцѣ, що бы
неодмовили намъ тому про-
шенію, котре тутъ подаємо.
Коли якъ коли, — але днесъ
святѣмъ обовязкомъ каждо-
го руского робѣтника есть
спомогати брата: чи дѣломъ
чи доброю радюю, особливо
въ тихъ прикрыхъ часахъ.
Днесъ не промовляемо за
помочію грошевою, але за по-
радюю. Каждый знає надто
добре, же нашъ робѣтникъ,
якъ не має работы въ томъ
мѣсцѣ, де уже колька лѣтъ
робивъ, заберася тай їде
далѣ глядати занятія. Зъ
последного цента неразъ
тягне ся щобъ заплатити
тренѣ до того мѣста, въ ко-
трѣмъ надѣсь достати ро-
роту, а якъ приїде тамъ —
то ще горша бѣда якъ въ
томъ плейзѣ, зъ которого вы-
ѣхавъ. И такъ скитаючись
зъ плейзу на плейсъ, тра-
титъ на дурно центъ, здо-
ровля и по довгой блука-
ннѣ вертає голодный и ѡб-
дертый назадъ мѣжь своихъ
знакомыхъ що пустять въ
хату тай дадутъ кавалокъ
хлѣба.
Тому можна зарадити такъ.
Най де якій Русинъ напи-
ше: колько тамъ фабрикъ ро-
бить, де ѡнъ робить, яка
работа, колько годинъ ден-
но, яка платня, чи штапує
и якъ часто. Слѣбъ мы ма-
ли звѣстку о томъ зъ кож-
дого плейзу, тобъ нашъ до-
брый братъ, перечитавши
въ газетѣ, знавъ бы уже на
передѣ де їти за работою,
а де нѣ и певно тодѣ, не
тративъ бы часу, гроша и
здоровля. Тымъ мы богато
прислужились ся нашимъ
краянамъ и не дали, щобъ
одень и другой блукавъ ся
о голодѣ и холодѣ по лѣ-
сахъ за работою. А-ну бра-
та! написати пару стрѣлокъ
не тяжка работа и много не
забере часу, а богато тымъ
споможемо — хоть не грошми,
але радюю — порадою.

Редакція.

Допись зъ Шенандору.

Хвальна Редакція!

Не знаю самъ за якій то
грѣхъ насъ Господь Богъ
карає. Перша руска церковъ
тутъ въ Америцѣ була по-
ставлена въ Шенандорѣ 8
рокѣвъ тому назадъ. Якъ
колись жиди зъ цѣлой Па-
лестины їшли до храму іе-
русалимского и тамъ моли-
лись и приносили жертвы
одному правдивому Богу,
такъ само зѣ всѣхъ сторонъ
Америки, їшли Русины на
поклоненіе живому во трой-
ци Богу до Шенандорской
церкви и тамъ со слезами
покаянія сповѣдали ся сво-
ихъ грѣховъ и жертвовали
на славу Всевышняго що

кто мѣгъ. Нынѣшня цер-
ковъ, у котрой подвалены
старіи и дряхліи, а подчасъ
дощу зѣ всѣхъ стѣнъ капає
и тече, — могла була за тѣхъ
жертвы стоити днесъ зъ чист-
ого мрамору. А до нынѣ
тяжкитъ довгъ 5.000-дол. и
больше.

Помимо того, въ грудѣхъ
Русинѣвъ патриѣтовъ негра-
сла люсовъ и охота праць-
вати на славу Бога и Его
храму; надѣя не опустѣла
насъ выплатити сей довгъ,
и мы го за помочію божю
зѣ нашихъ бѣдныхъ русъ
выплатимо не одовга.

Але одно лихо, одна бѣда,
що у насъ вкоренилось чор-
тове насѣвѣ: т. е. такій лю-
ди, котри ѡдъ самого почат-
ку до нынѣ роблять на та-
користъ нашей церкви, ѡд-
ганяють ѡдъ ней щирыхъ
благодѣтелей, всякими спо-
собами старають ся припро-
вадити до упадку и носить
ся чорною, подлою гадкою
видѣти церковь перемѣ-
ну на сторѣ, щобъ бувъ ихъ
властностию!..

Тѣи люде, а есть ихъ не бо-
гато — суть безъ всякого
страха божого, безъ всяко-
го характеру, чести и соро-
му; они готови взяти свѣч-
ку ѡдъ Пречистой, а запалити
чортови. Ихъ можна
купити за 5 центѣвъ. Дла
нихъ се велика честь, абы
только похлѣбѣти ся тепе-
рѣшному священнику, ко-
трый блазнѣвъ не терпѣть,
але зѣ ихъ блазнѣвности
не въ користъ для себе.

Тѣи хрунѣ и пошыванцѣ
їдутъ зъ плейзу на плейсъ
голосаятъ народу що они то
суть создатели, властители
церкви; а народъ чудуєть и
незнає що зѣ такими бала-
мутами робити и тратити
охоту жертвовати на божій
храмъ, щобъ скорше зѣставъ
выплаченный.

Одъ коли люде перековали
ся о шахрайствѣ урядни-
ковъ „Соединія“ и ѡдету-
пили, то тѣи нашіи славы
лизуны ходять по всѣхъ у-
сюдахъ и тягнуть каждого
чи айриша, чи цигана, чи
жидъ педлера, щобы впи-
савъ ся до ихъ нового брат-
ства и належавъ до „Сое-
диненія“. Часомъ можна по-
бачити такую сволочь коло
церкви, що стоить таки при
дверехъ церковныхъ съ ка-
пелюхомъ на головѣ, и пыта-
еть ся: „де то руска цер-
ковъ?“

Но неодовга щезнуть воро-
ги, настєне новый рускій
священникъ и Шенандоръ
воскресне! Одного дня не-
стане ихъ, вороговъ тяжкихъ!

У насъ дже много лю-
дей умерає. Въ одной лігай-
ской бресѣ пукнувъ бай-
леръ (котель) и забило 4,
мѣжь котрими и Онуфріи
Малиняка, честного и до-
брого Русина. Теперь по-
меръ Семанъ Цуптура, также
праведна душа.

Земля нмѣ перомъ
Парохіяннѣ.

ЩО НОВОГО ВЪ АМЕРИЦЬ

Washington 11. Августа.

Съ тымъ нещаснымъ закономъ цѣла ще не прийшло до кѣнця. Наколи сей законъ бувъ одобренный зъ деякими поправками въ палатѣ, бувъ переданный до сенату. Тамъ якъ зачали ще разъ поправляти, то такъ поправили, що зъ попередного закону не оставъ ся анѣ оденъ параграфъ, щобъ не бувъ полатанный поправками. Теперъ президентъ не хоче сей законъ въ такой формѣ подписати. Републиканы кажутъ: най буде такъ якъ сенате поправивъ, або най не буде нѣякого закона о реформѣ цѣла; демократы о такомъ и чути не хотятъ.

Въ Nicaragua индіяне, що ихъ звать Mosquito, зробили революцію. Але скоро буде притлумлена, бо суѣдна рупублика Honduras заявила готовѣсть послати 5.000 войска для усмирення повстанцѣвъ.

Въ Милвауке панують великй розрухи мѣжъ урядниками санитарной комисіи, а мешканцями. Въ одномъ дому було заслабало дѣтя на заразливую хворобу; коли полиційскій вѣзъ приѣхавъ за брати дѣтя до шпиталю признаного для заразливыхъ, 2.000 люда мужичин и жѣнщинъ почали кидати камѣнями на урядниковъ — слѣбъ була полиція не надѣйшла съ помощію, то булѣбъ прийшло до кровопролитія.

Звѣръ въ людскимъ тѣлѣ.

Пулманъ, властитель великихъ фабрикъ и миліонеръ, котрый не хотѣвъ подвысити платню своимъ покривденнымъ робѣтникамъ, и черезъ тое повстали були злоспамятій стрейки въ Чикаго и на далекѣмъ западѣ, — хоче теперъ помстити ся на тыхъ робѣтникахъ що у него застрейковали и не роблять до днесъ.

Тамъ де має свои величезный фабрикы вагонѣвъ, має также власныя дома, въ котрыхъ мешкають робѣтники зъ родинами.

Отже сей безъ серця чоловікъ постановивъ выгнати зъ своихъ домовъ всѣхъ заастрейковавшихъ робѣтниковъ, котри уже и такъ не мають що ѣсти а ще до того зѣстануть безъ кута, безъ хаты. Пять тысячъ тыхъ нещасныхъ зъ дѣтьми и жѣнами будѣть теперъ мусѣли ночевати подъ голымъ небомъ.

Але публична власть заявила, що не допустити до того и дасть до познанія заслѣпленому и безъ серця миліонеру: що робѣтники не собаки, але люде.

ЗЪ ШИРОКОГО СВѢТА.

Хины и Японія.

Война мѣжъ тыми великими державами востока ведѣть далѣше. До теперъ якъ доносятъ зъ Шангай, флота японска побѣдила хинску. Теперъ война розпочалась уже и на сухо-путі. До сихъ поръ инші державы держать ся неутрально, но не знати якъ на довго.

Росія.

Зъ Владивостока Росія выслала своихъ 7 военныхъ кораблѣвъ до Корей, на мѣсцѣ войны, абы боронити своихъ интересѣвъ. Фрайція выслала также туда свои корабли и хоче злучити свою флоту разомъ зъ рускою. На одномъ островѣ Гетсубето повѣвае руска флага, на знакъ, що Росія взяла уже сей островъ въ свое посѣданіе. Англія на се дуже криво дивить ся и кто зна, якъ хинчики та япончики змучать ся боротись далѣше, чи на ихъ мѣсцѣ якъ свѣжій борѣбъ не являть ся.

Италія.

Итальянское войско въ Африцѣ по довгой и кровавой борѣбѣ побѣдило дервѣпшѣвъ.

Римъ. Тамтейша полиція одкрыла революціонерске товариство, котре мало зносни зъ анархистами всѣхъ сторѣвъ. Дамы высокои аристокраціи также були членами того товариства.

Въ Сициліи було велике трясене землѣ. Много домовъ запало ся и много людей стратило жите подѣ розвалинами.

Франція.

Тоже выслала свою военную флоту до Хинъ для защиты своихъ интересѣвъ.

Парижъ. Великій процесъ проти 30 оскарженныхъ анархистѣвъ уже розпочавъ ся. Одъ коли зѣстали уложеніи и подтвержденіи права противъ анархистѣвъ, одъ тогда що дня по двоухъ, або троухъ засуджуютъ мѣсцевы суды на 3 або и 5 рокѣвъ арешту.

Гавай.

Наймоладша република гавайска зѣстала признаного черезъ сѣверну Америку и президентъ Клевеландъ пославъ гратуляційне письмо на руки президента Доле новой републики.

Англія.

Ся держава дуже замѣпокоилась, якъ дойшла вѣсть, що Росія выслала ажъ 7 военныхъ кораблѣвъ на пляцъ войны, котра ведѣть мѣжъ Хинами и Японією

Лондонъ. такъ Хины якъ и Японія купуютъ велике число оружія и амуниціи въ англійскихъ фабрикахъ. Якъ де мають шифы, що першъ служили до перевозу товаровъ, перерабляютъ на военный судна. Де двають ся, тамъ третій користае! Англія робить хороший интереса.

Нѣмеччина.

Берлинъ. Телеграфъ зъ Тіен-Теи доноситъ, що нѣмецкій военный шифъ „Utis“ знаходять ся коло пляцу войны, выратовавъ 150 хинчиковъ зъ затопленого хинского корабля Kow Shang.

Турція.

Пару тыжднѣвъ тому назадъ було велике трясене землѣ въ Цариградѣ и на околици. Во всѣхъ частяхъ мѣста сотками домовъ завалило ся а тысячи людей погинуло подѣ розвалинами. Теперъ тамъ пануе така бѣда, же люде по улицяхъ зъ голоду умирають. Султанъ заказавъ тамошнымъ газетамъ писати о той страшной бѣдѣ.

Болгарія.

Одъ коли першій министѣръ болгарского кабинету Стамбуловъ щезъ зъ политичного горизонту, а на его мѣсцѣ ступивъ Стойловъ — часы цѣлковито змѣнили ся на лучше.

СВѢТЪ ЗА ОЧИ.

(Дальше)

IV

Вѣдѣтали всѣ ластѣвки Рядочками.

Та кликали ластѣвочку: „Лети зъ нами!“

„Ой якъ менѣ летѣтоньки Ажъ за море, Коли одно ластѣватко Въ мене хоре?“

„Якъ ти своего ластѣватка Не покинешъ, Мы полетимъ у вѣрей А ты згинешъ.“

„Почекайте подружечки На той гилцѣ, Возьму хоре ластѣватко Я на крилцѣ!“

То не дробна ластѣвочка Зъ ластѣваткомъ, Ой то мати вандрувала Изъ дѣтаткомъ.

„Перебрыли бѣдны люде Черезъ рѣчку, Дала мати дѣтиноцѣ Въ руку свѣчку.

Ой свѣчка ледѣ горитъ Догаряе — Плаче мати: дѣтаточко Умирае.

На дубочку буйне листе Запумѣло; Плаче мати: дѣтаточко Скостенѣло.

Розступи ся сыра земле Подѣ ногами,

Возьми мене зъ дѣтаточкомъ Вразъ до ямы. —

V

Ой одъ вѣтру дубровонька Застогнала; Родионька на одходѣ Заридала. —

„Ой не ма въ насъ у коморѣ Анѣ пматки! Все забрали комисари За податки!“

Обшукали бѣдны люде Всѣ куточки. Та забрали изъ собою Двѣ сорочки. —

Зайшла мати до пустой До коморы, Та вынайшла скорку хлѣба Для дѣтворы. —

Обходили рѣдну хату На всѣ боки, Обіймивъ ихъ сиру душу Жаль глубокой. —

„Хатко-жъ моя рѣдненькая, Не моя ты! Буде въ тобѣ жидъ невѣра Пановати!“

Выйшли они за ворота Зъ дѣточками. Оглянулись, залили ся Слезоньками. —

Вѣйшли они за высокои Перелазы, Вертали ся изъ дороги Ще два разы. —

Вернули ся заглянули До хатины; Стоить пуста, обѣдрана, Голы стѣны. —

Вѣйшли они по за село Ажъ на ниву, Та згадали свою долю Нещасливу. —

Припавъ батько до облогу И ридае, И себе и люей и свѣтъ весь Проклинае. —

„Або вернѣть молодую Мою силу, Або вернѣть батькѣвскую Рѣлю милу!

Возьмѣть рѣшту мого поту Изъ слезами! Вернѣть поле загарбане Лихвярами.

„Рѣле-жъ моя кровавице, Не моя ты! Тяжко-жъ тебе, рѣдна ниво Покидати!“

Взяли своей землѣ грудку У пматину, Абы було що покласти Въ домовину.

По томъ боцѣ оглянулись Изъ подѣ гаю: „Будь здоровый, нещасливый Рѣдныи краю!“

(дальше буде.)

УВАГА.

Рѣкъ ушлынуль вѣдъ часу появляея ся первого номера „Свободы“, а суть ще такы люде, котры и до сего часу не прислали предплату. Протое, заявляемо, що одъ сего числа онѣ разъ больше не пошлемо поки гроши не получимо.

Пожертвовали далѣше:

НА НАРОДНЫЙ ДОМЪ ВЪ АМЕРИЦЬ

Юанъ Ковальчикъ 1.00
Григорій Дзендзель 1.00

За добрый дѣла пойдуть люде до неба.

Тутъ має кождый способность зрѣбити добре дѣло: жертвуючи на „Народный Домъ.“ Сей домъ буде для бѣдныхъ русскихъ тулачѣвъ, нещасныхъ, вдовицъ и заплаканныхъ сирѣтъ. Братя! користайте зъ способности робити добрый дѣла т. е. посилайте на „Народный Д.“

ГДЕ ЖИЕ П. Т. БОСАКЪ

Ученикъ Г. Дудяка въ Климковцѣ, най буде ласкавый подати свою адресу або до Редакціи „Свободы“, або на адресъ І. Ручковскій село Сливница, почта Красичинъ, Австрія Галичина.

УВАГА.

Хотѣй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa

Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара подѣ адресокъ.

Rev. J. Konstankiewicz

144 South Franklin Str.

Shamokin Pa.

* Звертаемъ увагу всѣхъ нашихъ Русинѣвъ, що маемо на окладѣ всякы книжки школьный буквари, читанки, одъ першой до третей класы. Маемо такожъ всякы поучаючи книжки зъ общества „Качковского“ и другихъ. Маемо Молитвословы „Кормъ Души“ Есть то одна зъ найкрасныхъ книжокъ до моленья зъ чотырома кольороваными образками и 50 на чорномъ тлѣ. Такъ само маемо Исторію Руси и книгу о „Наслѣдованіи Іисуса Христа“ Тин книжки повинни находити ся въ кождой хатѣ руского робѣтника.

„Свободу читай а не забувай и гроши за ню прислати.

РУСКА ТОРГОВЛЯ

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВ-
НЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И
РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА
во ЛЬВОВЪ въ ГАЛИЧИНЪ

Поручае своимъ землякамъ
въ Америкѣ всякого рода
вещи церковныя а именно:

Евангеліе нового изданія въ
розличныхъ прехорошихъ
оковахъ и оправкахъ отъ 55 з.
р. до 225 злр. Плащаницы
на полотнѣ отъ 18 злр. до
42 злр. на шолковой матеріи
отъ 48 до 130 злр. Фелоны,
Стихарѣ, Хоругви. Фаны,
Всякого рода, Патриціи, Ча-
шѣ, Кадилницѣ, Дарохра-
нительницѣ, Пауки, лихтарѣ,
альпаковин, мосяжниц, и
диновин. Всякіи книги цер-
ковны, а особливо поручае о-
бразы до Иконостасовъ въ
хорошей работѣ по дуже у-
мѣренныхъ цѣнахъ, на поло-
тнѣ якъ я посылавъ уже до
Шенандоага Па, Фрляндъ
Па, Миннеаполиса Минн. а
всѣ были совершенно удовле-
влены о чомъ ся переконати
можно.

Чувъ я що въ Америкѣ забе-
рають ся жиды продавати
церковныя вещи и кажутъ со-
бѣ за такіи товары надзви-
чайно дорого платити. для
того прошу всѣхъ а особли-
во Всечестне руске Духо-
венство и братства цер-
ковны, котрымъ лежитъ на
серцю украшеніе домовъ бо-
жыхъ, щобы съ своими по-
требамы до мене удавались,
я всѣ замовленія яко Русинъ
и вашъ родимецъ якъ можъ
найтишь и найсовѣстнѣй-
ше виготовлю. Для того не
дайте ся ошуквати отъ лю-
дей, котри не мають изобра-
женія о церковныхъ вещахъ.
При замовленіяхъ або, об-
сталонкахъ, прошу заразомъ
и грошѣ прислать, а слибы
замовленіе больше стояло
якъ 200 злр. или 100 дол.
то прошу долучити еще 10
злр. особно на таксу, котру
треба заплатити американь-
скому конзулеви въ Вѣднѣ
за подтвержденіе рахунку.

Всяки замовленія прошу по-
сылати черезъ „Свободу“
Цѣнники можно получить
въ Редакціи „Свободы“

Зостаю съ почтеніемъ
Михайль Диметь.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ

ШТОРЪ

въ

ОЛИФАНТЪ ПА.

Подо зарядомъ

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патриоты.
Есть се наилучше заосмо-
транный збъ всѣхъ шторовъ
во всѣ потребный товары и
всякого рода по якъ най-
танышой цѣнѣ.

Каждый тамошний Русинъ
уважаючи себе правдивымъ
и щирымъ патриотомъ, най-
спѣшитъ до своего руского
штору. Особенно нашъ га-
здынъ най йдутъ громадно!
Нащо Юськовъ, Шмугль
спомогати? Идѣть до своего.

BILLY & ZUSA.

BANKERS & STEAM
SHIP AGENTS,

20 William St.

BAYONNE N J

Спродаютъ тикеты кора-
бельни на наилучшии линіи.
* * * * *

Посилають грошѣ до ста-
рого краю скоро, таны и
безпечно безъ клопоту.

Продають руски книги
по зниженихъ цѣнахъ а то:
Великій Молитвословъ 2. 50
Великій Зборникъ . . . 2. 50
Изборникъ великій . . 3. 50
Псалтирь великій . . . 2. 75
Зборникъ малій въ доброй
оправѣ 1. 75
Молитвословъ 1. 75
Надежда моя 1. 80
та сама въ скоряной опр. 85
Хлѣбъ Души въ доброй о-
правѣ 1. 75
такий самъ брошур . . . 75
Зборникъ малій 35
Молитвословъ малій . . . 25
Маемо такожъ всяки словес-
ниски книги. Кто собѣ хоче
купити най зголоситъ ся
подо выше подану адресу.

BOLESŁAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памя-
ти крайновъ що въ его сало-
нѣ завсе свѣже пиво и рѣ-
жнородни напой.

Хороша са я для забавъ и
братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str.

New York.

Помежи Green-
wich i Washing-
ton улицами.

АГЕНТУРА

КОРАБЕЛНА

И КОЛІОВА.

Спродаетъ шифкарты на най-
лѣпшии линіи морской на
Бременъ и Гамбургъ. Посы-
лаетъ грошѣ до всѣхъ части
свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко
свой чоловѣкъ обходитъ ся
съ людьми сумлѣнно.

ПЕРША РУСКА
ГРОСЕРНЯ

Въ Джерси Сити.

Подо числомъ 102 Моррисъ-
улицы.

Крайне повертаючи до кра-
ю чи приходячи съ краю,
най зайдуть тамъ а будуть
услужени по широ руски.
Тамъ дастъ ся имъ добру
раду и пораду о всѣмъ що
только потребно.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry Goods

I. ТАЛПАША
и Я. ЖИЛИЧА

727. Commeree Str.

ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до
долу въ наилучшии товари
съ першой руки Все свѣже.

Крайне не оминайте сво-
ихъ, бо бувъ бы великій
грѣхъ! и не слава для ру-
ского народа. не забудте

J. TALPASZ &
J. ZYLICZD OLDENBURG
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНОВЪ.

77-87 Morris Str.

Jersey City N.J.

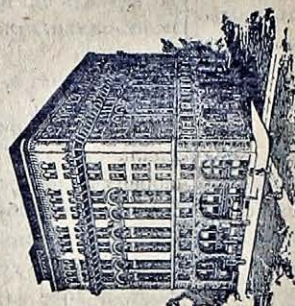
Удавайте ся въ потребѣ до
него.

F. KRIMMERT,

Продаю найтунше шифка-
рты до старого краю и поси-
лаю грошѣ въ якъ найкорот-
шомъ часѣ певно, беспечно
безъ жадного клопоту.
Койко то уже людей поси-
лаю грошѣ до старого краю
и куплю у мене шифкартъ?
а еще жаденъ не окарживъ
ся що му була яка хибя.
Поручаюся памяти моймъ
крайнамъ остаюсь съ глибо-
кимъ поважаемъ а не забу-
вайте на

F. MISSLER

F. MISSLER

106 WEST STREET

NEW YORK

A въ JERSEY CITY

77 GRAND STREET

САЛОНІСТИ!

Се иде о валіе добро познакомитись
зъ нами.

Сли кто купитъ у насъ хоть разъ,
а переконаеся що добрый зробивъ
интересъ.

Зголошуйтеся до нашего складу, або
посылайте о пробку (sample)
зъ глубокимъ почтеніемъ

EMANUEL GROSS.

Importer of Wines and Liquors

Головный складъ 357 Henderson Str.

38 ESSEX STR. JERSEY CITY
NEW YORK.

FRANK WEICEL

Найлѣпшии
Найтуншии
а

на часъ напра-
вить каждому зигарки, зи-
гары и все що въ zakresъ
годинникарскій входитъ.

131 YORK STREET

JERSEY CITY, N. J.

M. SINGER.

101 MORRIS STREET

межи Washington a Warren
улицами.
Jersey City.

Поручае свой складъ винъ
заграничныхъ всякого рода
пива, медъ, горѣлку лікеру
по найтуншой цѣнѣ.
Незабывайте за него.

T. TALPASZ,

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛЬНИЧІЙ.

246

PEARL ST

SHAMOKIN, P.A.

Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брата!

..
Що за Талпашъ? Звѣдки онъ?
— Та-жъ крайнъ нашъ милый
— У него вѣ русскимъ
— Подирѣляютъ силы!..

..
— Що за брындазъ и пиво тамъ!
— Обходитъ ся файно!
— Обслужуе якъ братамъ!
— Таньо надзвичайно!

МИХАИЛЬ ЕВЧАКЪ

Рускій

— ЕДИНІЙ —
КОНТРАКТОРЪ
и
БУДОВНИЧІЙ

Вилксбаръ и околицѣ,
Его камѣнне подо будову
есть найлѣпше, а работа
найтривальша.

Будуе мосты и дома, мае
власнй конѣ до звозу
матеріалу.

Дас кериджъ на похороны
на весѣллі, хрестины и т. і.

Мешкае

на River Side,

Недалеко Рускои Церкви.

Молись, трудись, твердись, учись, до „Союза“ запишись, до читальни ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковь посѣщай,
„Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ лотерію не грайте, только
грѣшъ падѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центови! Се не забывайте!..... Буде зъ васъ!